

Gümüşhane Devlet Hastanesi'nden Uzman Dr. Adem Şimşek "Hepatit"i Anlattı

Gümüşhane Devlet Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı Dr. Adem Şimşek, 28 Temmuz Dünya Hepatit Günü dolayısıyla "HEBATİT" hastalığı hakkında bilgi verdi.

Uzman Doktor Adem Şimşek'in açıklaması şöyledir

Hepatit, çeşitli bulaşıcı viruslar ve/veya bazı ajanların neden olduğu bir karaciğer iltihabıdır. Viral hepatite yol açan beş ana virusun (Hepatit A, B, C, D ve E) hepsi karaciğer hastalığına neden olurken, bulaşma yolları, hastalığın şiddeti ve korunma yolları farklılık göstermektedir. Dünyada her yıl yaklaşık 1 milyondan fazla kişi viral hepatitlere bağlı siroz ve karaciğer kanseri nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Bunlar içinde hepatit B ve C, kronik hastalığa yol açan en önemli iki etkindir.

Ülkemizde de kronik hepatit B ve C infeksiyonları karaciğer transplantasyonlarının en sık nedenini oluşturmaktadır. Günümüz koşullarında, hepatit B için etkin bir aşının varlığı, kronik hepatit C infeksiyonu için ise tam kür sağlayan etkin bir tedavinin varlığı bu hastalıkların kontrol altına alınabilmesi konusunda elimizi güçlendiren iki önemli silahtır. Ancak ne yazık ki Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre tüm dünyada viral hepatiti olan 354 milyon insandan neredeyse 300 milyonu hepatit B veya hepatit C ile enfekte olduğunun farkında değildir. Yine her gün hepatit B veya hepatit C ile enfekte yaklaşık 3000 kişi infeksiyon veya komplikasyonları nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Ülkemizde de çoğu henüz tanı almamış 3.5 milyon hepatit B hastası, 750 bin hepatit C hastası olduğu tahmin edilmektedir. Bu nedenle viral hepatitli hastaların tespiti ve tedavisi viral hepatitlerle savaşta kilit noktayı oluşturmaktadır.

Viral hepatite neden olan etkenler, ayrıntılı olarak tanımlanmış olan tanı testleriyle kolaylıkla saptanabilmektedir. Böylece viral hepatit olgularına kolayca ve güvenilir bir şekilde tanı konulabilmektedir. Ancak kronik viral hepatitler, hastaları hekime getirecek kadar ağır semptomlara yol açmadıkları için hastalar genellikle tesadüfen saptanmaktadır. Bu durum da birçok hastanın hastalığının farkında olmadan yaşamını sürdürmesine neden olmaktadır.

Bazı viral hepatit türleri aşılama yoluyla önlenabilir. DSÖ'nün bir araştırmasına göre, 2030 yılına kadar düşük ve orta gelirli ülkelerde aşılama, teşhis testleri, ilaçlar ve eğitim kampanyaları yoluyla tahmini 4.5 milyon erken

ölümün önlenebileceğini vurgulanmaktadır.

Viral hepatitlere dikkat çekmek ve farkındalığı artırmak amacıyla her yıl 28 Temmuz, **Dünya Hepatit Günü** olarak anılmaktadır. Böylece, 28 Temmuz gününde, viral hepatitler konusunda toplumun eğitimine daha fazla yer verilmesi, ulusal taramaların artırılması ve toplumun bu taramalara katılmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Risk gruplarından başlayarak toplumun her kesimine testlerin yapılması infekte bireylerin bulunması ve takip altına alınması için çok önemlidir.

Viral hepatit eliminasyon hedeflerine ulaşabilmek için ülkemizde de Sağlık Bakanlığı tarafından, 2018-2023 yılları arasını hedefleyen **"Türkiye Viral Hepatit Önleme ve Kontrol Programı"** yayımlanmıştır. Bu program çerçevesinde; toplumun viral hepatitlerin bulaş yolları ve korunma konularında bilgilendirilmesi, yüksek riskli grupların tanımlanması ve bu kişilerde viral hepatit taramalarının gerçekleştirilmesi, ülkemizdeki gerçek hasta sayısının belirlenmesi için sürveyansın etkin şekilde yapılması, hastaların tespiti sonrası tedavi için doğru yönlendirilmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır. Tüm bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için konu ile ilgili tüm sağlık birimlerinin koordine çalışması büyük önem taşımaktadır.

28 Temmuz 2024 Dünya hepatit gününde, bireysel ve toplumsal düzeyde tanı testlerinin yapılması ve hastaların tedaviye yönlendirilmesi konusunun önemini tekrar hatırlatmak istedik. Hastaları saptamak için riskli gruplarda hepatit taramaları yapmalıyız. Riskli gruplar aşağıda özetlenmiştir;

Hepatit C için;

- HCV'nin taranmaya başlanmasından önce (1996) kan ve kan ürünleri almış ya da organ nakli yapılmış kişiler
- Halen ya da eskiden damar içi madde ve intranazal kokain bağımlısı olanlar
- HCV-pozitif kanla temas eden sağlık çalışanları
- HIV-pozitif olanlar
- Karaciğer testlerinde açıklanamayan anormallikleri (ya da karaciğer hastalığı) olanlar
- HCV-pozitif anneden doğan çocuklar
- Uzun süredir hemodiyalize girenler
- HCV-pozitif kişilerin şu andaki cinsel partnerleri

Hepatit B için;

- HBsAg-pozitif kişilerle aynı evde yaşayanlar
- Yüksek veya orta düzey HBV prevalansı olan bölgede doğanlar
- Anne ve babası yüksek HBV endemisi olan bölgede doğmuş olan ve bebeklikte aşılanmamış kişiler
- HBsAg-pozitif kişilerle aynı evde yaşayanlar
- Damar içi ilaç kullananlar
- Birden fazla cinsel partneri olan veya cinsel yolla bulaşan bir hastalık öyküsü olanlar
- Cezaevinde kalan tutuklular
- Karaciğer enzim (ALT ve AST) düzeyleri kronik olarak yüksek kişiler
- HCV ya da HIV ile infekte kişiler
- Hemodiyaliz hastaları

Toparlamak gerekirse; **KRONİK VİRAL HEPATİTLER ÖNLENEBİLİR VE TEDAVİ EDİLEBİLİR: TEST YAPTIRMAK, TEDAVİ OLMAK, AŞILANMAK VE SAĞLIKLI YAŞAM İÇİN BEKLEMİYİN!"**